

81. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2023

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
VĒSTURES
UN FILOZOFIJAS
FAKULTĀTE

Referātu tēzes

VĒSTURES PROCESI UN NOTIKUMI - PROGRESS VAI REGRESS BALTIJAS REĢIONA VĒSTURĒ?

HISTORICAL PROCESSES AND EVENTS - PROGRESS OR REGRESSION IN THE HISTORY OF THE BALTIC REGION?

Abstracts

Latvijas Universitātes 81. starptautiskā zinātniskā konference. Vēstures doktorantu sekcija. "Vēstures procesi un notikumi - progress vai regress Baltijas jūras reģionā?" Referātu tēzes.

81th International Scientific Conference of the University of Latvia. Section for Doctoral Students in History. "Historical Processes and Events - Progress or Regression in the History of the Baltic Region?" Abstracts. Rīga: LU, 2023. 42 lpp.

Konferences rīcības komiteja / Conference Organizing Committee: Ginta Ieva Bikše, Iveta Berga-Muižniece, Beāte Lielmane, Liene Rokpelne

Krājuma sastādītājas: Iveta Berga-Muižniece, Beāte Lielmane, Liene Rokpelne

Latviešu teksta korektūra / Proofreading of the Latvian version: Ieva Balode

Makets / Layout: Iveta Berga-Muižniece

© Tēžu autori, 2023

© Latvijas Universitāte, 2023

2023. gada 13.-14. aprīlis
81. Latvijas Universitātes starptautiskā zinātniskā konference
Vēstures doktorantu sekcija
“Vēstures procesi un notikumi – progress vai regress
Baltijas reģiona vēsturē?”

Sekcijas mērķis ir aplūkot vēstures procesus un notikumus Baltijas reģionā, novērtējot to ietekmi un nestās pārmaiņas. Referenti meklēs atbildes uz jautājumiem – kādas ir progresa un regresa idejas vēsturē. Vai ir iespējams izvērtēt izmaiņas, ko nesa konkrēti vēstures procesi un notikumi? Kāda ir indivīda un sabiedrības loma procesu un notikumu attīstībā vai pagrimumā dažādās dzīves jomās?

Pateicoties lielajam dalībnieku skaitam, šī gada 13. un 14. martā jau ceturto gadu 81. Latvijas Universitātes starptautiskās zinātniskās konferences ietvaros tika organizēta vēstures doktorantu sekcija, šoreiz ar tēmu “Vēstures procesi un notikumi – progress vai regress Baltijas reģiona vēsturē”. Konferences darba valoda pirmajā dienā bija angļu, otrajā latviešu. Divu dienu laikā bija iespēja iepazīties ar pētījumiem no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un ASV. Tēmu loks skāra dažādus gadsimtus un jautājumus, kas raisīja ne tikai spraigas diskusijas, bet arī noderīgus ieteikumus tālākai pētniecībai. Konferences dalībniekiem bija iespēja ne tikai iepazīties ar citu doktorantu pētījumu tēmām, bet uzzināt par vēstures zinātnes ikdienu citās Baltijas valstīs kā arī ASV. Pateicoties sadarbībai ar Latvijas Nacionālā vēstures muzeju, konference šogad norisinājās muzeja pagaidu telpās, bijušajā Vēstures un filozofijas fakultātē, Brīvības bulvārī 32. Tas deva iespēju konferences dalībniekiem dienas noslēgumā aplūkot arī muzejā esošās ekspozīcijas un izstādes.

Viens no lielākajiem gandarījumiem, ka konferences iespaidā, ne tikai veidojās jauni kontakti, kas jaunajiem pētniekiem būs noderīgi tālākajā zinātnes ceļā, bet bija iespēja iepazīties un aprunāties arī ar klātesošajiem profesoriem no LU Vēstures un filozofijas fakultātes, kā arī citiem speciālistiem no citām pētniecības institūcijām.

April 13 and 14, 2023
81st International Scientific Conference of the University of Latvia
Section for doctoral students in history
“Historical Processes and Events – Progress or Regression
in the History of the Baltic Region?”

The purpose of the section is to examine historical processes and events in the Baltic region and evaluate the impact and changes they brought. Speakers will seek answers to the questions – what the ideas of progress and regression in history are. Is it possible to evaluate the changes brought by specific historical processes and events? What is the role of the individual and society in the development or decline of processes and events in various areas of life?

Thanks to a large number of participants for two days on 13th and 14th of March this year, for the fourth year in a row, the History Ph.D. students' section was organized within the 81st International Scientific Conference of the University of Latvia, this time with the theme “Historical Processes and Events - Progress or Regress in the History of the Baltic Region”. The working language of the conference was English on the first day and Latvian on the second. During the two days, there was an opportunity to get acquainted with research from Latvia, Lithuania, Estonia, and the USA. The topics covered a wide range of centuries and issues, which not only generated lively discussions but also gave useful recommendations for further research. The participants had the opportunity not only to get acquainted with the research topics of other Ph.D. students but also to learn about the daily life of historical science in other Baltic States as well as in the USA. Thanks to the cooperation with the Latvian National History Museum, the conference was held in the temporary premises of the Museum, the former Faculty of History and Philosophy, 32 Brīvības Boulevard, which allowed the participants to visit the Museum's exhibitions and displays at the end of the day.

One of the greatest satisfactions was that in the conference not only new contacts were created, that will be useful for young researchers in their further scientific careers but also allowed to meet and talk with the professors from the Faculty of History and Philosophy, as well as other specialists from other research institutions.

SATURS / CONTENT

Kadi Kähär-Peterson

- What Would Be the Effect if Latvians Form Themselves by Using German Culture?
Garlieb Merkel's View on the Amalgamation of Nations 8
- "Kāds būtu efekts, ja latvieši veidotos uz vācu kultūras bāzes?" Garlība Merķeļa
skatījums par nāciju apvienošanu 9

Beāte Lielmane

- Description of Riga in Johann Georg Kohl's Travelogue 10
- Rīgas attēlojums Johana Georga Kola ceļojuma aprakstos 11

Uldis Vanags

- On Some Natural Distortions of Historical Consciousness 12
- Par dažiem dabiskiem vēsturiskās apziņas izkropļojumiem 13

Andrew Huebner

- Feeding Without Looking: American Diplomacy and Food Politics in the Baltic
States, 1919-1923 15
- Ēdināšana bez skatīšanās: Amerikas diplomātija un pārtikas politika Baltijas
valstīs, 1919-1923 16

Toivo Kikkas

- Opening Pandora's Box: A Case Study of Political Control in Estonia, 1918-1940 17
- Atvērt Pandoras lādi: politiskās kontroles izpēte Igaunijā, 1918-1940 18

Tadas Šaulys

- The Problem of Independence of "Naujoji Romuva" Magazine, 1931-1940 19
- Žurnāla "Naujoji Romuva" neatkarības problēma, 1931-1940 20

Ina Kirnicanska

- Old Believers of the Latvian Republic 21
Latvijas Republikas vec ticībnieki: pieredze 100 gadu garumā 22

Mārtiņš Vesperis

- Latvian Red Cross during 100 Years 23
Latvijas Sarkanā Krusta darbības līkloči 100 gadu laikā 24

Una Bērente

- Etnogrāfisko slieču transportlīdzekļu pētniecība 25
Researching Ethnographic Runner-Based Transportation 26

Iveta Berga-Muižniece

- Izmaiņas un ietekmes rotu izgatavošanā Livonijā 14. gadsimtā 27
Changes and Influences in the Manufacture of Jewellery in Livonia in the
14th Century 28

Vitālijs Varnakovs

- Kurzemes hercoga Jēkaba Ketlera un krievu sūtņa Afanasija Ordina-Naščokina
diplomātiskās pārrunas 1656.–1658. gada krievu–zviedru kara gaitā 29
Diplomatic Negotiations Between the Duke of Courland Jacob Kettler and
the Russian Envoy Afanasy Ordin-Nashchokin 30

Arnīs Slobožanins

- Latvijas Satversmes sapulces fenomēns – Latgales zemnieku partija, 1920–1922 31
The Phenomenon of the Latvian Constitutional Assembly – Latgale Peasant Party,
1920–1922 32

Rūdolfs Rubenis

- Vācbaltiešu iekļaušanās problēma Latvijas Universitātē parlamentārisma periodā,
1919–1934 33
The Problem of Baltic German Integration in the University of Latvia during the
Parliamentary Period, 1919–1934 34

Ojārs Stepens

Padomju propaganda Latvijā Otrā pasaules kara laikā 35

Soviet Propaganda in Latvia during the Second World War 36

Aigars Urtāns

“Sveši kungi – pašu ļaudis”. Daži aspekti par 1941. gada vasaras notikumiem Latvijā 37

Foreign Rule - Our People. Some Aspects about the Summer of 1941 Events in Latvia 38

Konferences programma / Conference Programme 40

Kadi Kähär-Peterson

University of Tartu, PhD Student
Tartu Universitātes doktorante
kadi.kahar-peterson@ut.ee

“What Would Be the Effect if Latvians Form Themselves by Using German Culture?” Garlieb Merkel’s View on the Amalgamation of Nations

Garlieb Merkel is mostly known for his critique of serfdom in the Baltic provinces which added a national aspect to the discussion of abolition and introduced new perspective to the history of the region. It is a widely acknowledged view in the Latvian and Estonian historiography that by the end of the 1820s, he had altered his opinion of the value of Latvian culture and favoured the Germanisation of Latvians. Another view asserts that Merkel advocated for the continuity of Latvian culture and Latvian self-enlightenment. Both arguments are based on Merkel’s articles in “Provinzialblatt für Kur-, Liv- und Esthland” regarding the publication of a bilingual popular enlightenment novel “Das Goldmacherdorf / Zeems, kur seltu taisa” (Riga, 1830).

In this presentation, I argue for the second interpretation and hope to show how Merkel continued to support the advancement of Latvian culture and language in his later years. By using the methods of contextual intellectual history and conceptual history, I view his journalistic articles in the wider context of his philosophy of history and reconstruct what he meant with the concept “amalgamation” (*amalgamiren*) of nations. I will conclude that Merkel argued that the progress of the Baltic provinces needed “the amalgamation” of nations, but the Germanisation of Latvians would have meant regression. Merkel argued for a multi-layered identity for the inhabitants of the Baltic provinces, which was inspired by the ideas of Jean-Jacques Rousseau and Johann Gottfried Herder.

“Kāds būtu efekts, ja latvieši pamatā identificētos ar vācu kultūru?” Garlība Merķeļa skatījums par nāciju apvienošanu

Garlībs Merķelis galvenokārt ir pazīstams ar savu kritisko attieksmi pret dzimtbūšanu Baltijas provincēs. Latvijas un Igaunijas historiogrāfijā plaši atzīts uzskats, ka Garlībs Merķelis, kurš 18. gs. beigās dzimtbūšanas diskusijās ienesa nacionālo aspektu, 18. gs. 20. gadu beigās bija mainījis savus uzskatus par latviešu kultūras vērtību un atbalstīja latviešu ģermanizāciju. Pastāv arī viedoklis, ka Merķelis iestājās par latviešu kultūras un apgaismības turpināšanu. Abi šie argumenti ir balstīti uz Merķeļa rakstiem laikrakstā “Provinzialblatt für Kur-, Liv- und Esthland” par bilingvālā populārā apgaismības romāna “Das Goldmacherdorf / Zeems, kur seltsa” (Rīga, 1830) izdošanu.

Referātā tiek apskatīta otra viedokļa interpretācija, tādējādi meklēti apliecinājumi kā G. Merķelis turpināja atbalstīt latviešu kultūras un valodas attīstību. Izmantojot kontekstuālās intelektuālās vēstures un konceptuālās vēstures metodes, tiek apskatīti G. Merķeļa raksti plašākā viņa vēstures filozofijas kontekstā un veikts jēdziena “nāciju saplūšana” (*amalgamieren*) skaidrojums. Var secināt, kas saņā ar G. Merķeļa pārliecību, Baltijas provinču progresam ir nepieciešama tautu “apvienošana”, bet latviešu ģermanizācija būtu nozīmējusi regresu. G. Merķelis iestājās par daudzslāņainu Baltijas provinču iedzīvotāju identitāti, savu pārliecību balstot Žana Žaka Ruso un Johana Gotfrīda Herdera idejās.

Beāte Lielmane

University of Latvia, PhD student

Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes doktorante

bl12004@edu.lu.lv

Description of Riga in Johann Georg Kohl's Travelogue

Johann Georg Kohl was a German geographer, historian, and travel writer. For many years he worked as a tutor in Courland, and in 1837 he began his travels through the western part of the Russian Empire, also visiting Riga. In 1841 he published his Russian Empire travelogues. In the research of the urban history of Riga, his travelogue is almost an untapped source, which provides a unique perspective on the changes taking place in Riga in the middle of the 19th century, and what residents of Riga thought about them.

The aim of the paper is to introduce the information given about Riga and its residents in the travelogue of Johann Georg Kohl, encouraging wider use of this source. By analysing Kohl's recorded observations, the situation in Riga in the 1830s will be described and evaluated. J. G. Kohl visited Riga on the eve of modernization when the industrialization of the city had just begun and the consequences of the abolition of serfdom were becoming more noticeable. Therefore, his descriptions reflected the mood of the residents in an era of change. J. G. Kohl describes the tension between residents of Riga belonging to different ethnical/religious, and social groups, especially over issues concerning the centuries-old privileges of the Germans, which were threatened by the immigrants of different background. The Germans of Riga expressed their fear of the ongoing Russification. In the description, it can be read about the growing suburbs of Riga and how they differ from Inner Riga. Also, there is a description of the city's most notable places, information on trade and local traditions. From this source, it can be concluded that the changes taking place in the city were perceived differently by various groups of Riga residents, including negatively and with great suspicion, because the existing order, formed over the centuries, was threatened.

Rīgas attēlojums Johana Georga Kola ceļojuma aprakstos

Johans Georgs Kols bija vācu ģeogrāfs, vēsturnieks un ceļotājs. Vairākus gadus viņš strādāja par skolotāju Kurzemes guberņā. 1837. gadā viņš uzsāka ceļojumu pa Krievijas impērijas rietumu daļu, apmeklējot arī Rīgu. 1841. gadā publicētie ceļojuma apraksti Rīgas urbānās vēstures pētniecībā līdz šim ir gandrīz neizmantots avots, kas sniedz unikālu skatījumu uz Rīgā notiekošajām pārmaiņām 19. gs. vidū un rīdzinieku viedokli par tām.

Referāta mērķis ir iepazīstināt ar J. G. Kola ceļojuma aprakstā sniegto informāciju par Rīgu un tās iedzīvotājiem, aktualizējot un rosinot šī avota plašāku izmantošanu. Analizējot Kola fiksētos novērojumus, tiek raksturota situācija Rīgā 19. gs. 30. gadu beigās un sniegts vērtējums par to. J. G. Kols apmeklēja Rīgu modernizācijas priekšvakarā, kad tikko bija sākusies pilsētas industrializācija, un arvien jūtāmākas bija dzimtbūšanas atcelšanas sekas, tādēļ viņa apraksti atspoguļoja pilsētnieku noskaņojumu pārmaiņu laikmetā. J. G. Kola aprakstā ir lasāms par pilsētnieku starpā esošo spriedzi, gan dažādu etnisko/religisko, gan sociālo grupu starpā. Īpaši jautājumos, kas attiecas uz vāciešu gadsimtu senajām privilēģijām, kuras iebraucēji ar atšķirīgu izcelsmi apdraudēja. Rīgas vācieši pauda bailes no notiekošās rusifikācijas. Aprakstā lasāms par pieaugošajām Rīgas priekšpilsētām un kā tās atšķīrās no lekšrīgas. Tāpat raksturotas pilsētas ievērojamākās vietas, sniegta informācija par tirdzniecību un vietējām tradīcijām. Pēc šī avota var spriest, ka pilsētā notiekošās pārmaiņas dažādas rīdzinieku grupas uztvēra atšķirīgi, tostarp negatīvi un ar lielām aizdomām, jo tās apdraudēja līdzšinējo, gadsimtu gaitā veidojošos kārtību.

Uldis Vanags

Daugavpils University, PhD student
Daugavpils Universitātes doktorants
uldis.vanags@gmail.com

On some Natural Distortions of Historical Consciousness

The question raised by this conference clearly demonstrates a deep concern in the academic environment about the present conditions which, as it appears, are leading towards an uncontrolled iconoclastic movement or witch-hunt.

Research concentrates on the structure of society in the Latgale region in the early 20th century. The topic required working with a large number of archive materials and different contemporary documents. To have a neutral perspective it was necessary to detach from existing historical narratives and avoid certain groups of documents because they expressed different opinions. When describing the results, a positive antiquarian approach is used, to observe the information rather than find explanations and evaluate it.

It can be concluded that the society of the early 20th century was much more complex and developed than it could be expected from the general narratives of Latvian history. Because at least a great part of generation grew up learning statist history, listening to Nietzsche's "cold monster" rather than accepting to divide state history from community history. Each state, according to P. Kropotkin, creates a body-in-self and begins to operate in its interests, having little care about the community. As a body-in-self, the state that thinks of itself as sovereign, makes its own history, according to the principles defined by Niccolò Machiavelli in his "The Prince". And of course, it names this history the "Great History of The Community". This leads to amazing results, in a territory like Latvia where at least 11 different "states" existed in the last 100 years. The common theory tells us that at least 100 years are necessary to reach the level of "objective" history. This statement is also dualistic. On one side, it allows you to completely separate yourself from events, and on the other side, it insures you from anybody who can accuse you of falsification. In the case of Latvia in the 20th century, the community became "domesticated" by frequent changes of narrative,

and keeping more than one reality in mind became the norm. In result not only the environment but also the minds of people keep another reality. It erases, but much more slowly than necessary (for the state).

To avoid mistakes, anyone based primarily on experience must try to abstract themselves from history and play mistakes in their mind virtually and analyse the borders of action. The same must be done by society, but to analyse, we must abstract from history, not to repeat it. One must know as many elements as possible to have success in analysis. But the narrative of statism teaches us that the previous state was evil, stupid, and unsuccessful. As a result, almost all previously achieved societal progress is lost and society is forced to reinvent the wheel. The state is afraid that knowledge can punish it for mistakes and lead to regression, as a result, the narrative of statism leads to stagnation, which means death in any biocentric systems, like the human community.

Par dažiem dabiskiem vēsturiskās apziņas izkropļojumiem

Šīs konferences izvirzītā tēma skaidri liecina par dziļām bažām akadēmiskajā vidē saistībā ar pašreizējiem apstākļiem, kas, šķiet, ved uz nekontrolētu ikonoklastisku kustību jeb raganu medībām.

Pētījuma uzmanības centrā ir sabiedrības struktūra Latgales reģionā 20. gs. sākumā. Tēma paredz darbu ar lielu daudzumu dažādu laikmetu arhīvu materiālu. Lai vērtējums būtu neitrāls ir nepieciešams abstrahēties no esošajiem vēstures naratīviem vai atteikties no atsevišķu dokumentu grupu izmantošanas, jo tie pauda dažādus viedokļus. Aprakstot rezultātus izmantota pozitīva antikvārisma pieeja, apkopojot informāciju, nevis meklējot skaidrojumus un vērtējot atbilstoši kādam no naratīviem.

Var secināt, ka 20. gs. sākuma sabiedrība bija daudz sarežģītāka un atīstītāka, nekā varētu secināt no vispārējiem Latvijas vēstures izpratnes pieņēmumiem. Liela daļa paaudzes izauga, mācoties etatisko vēsturi, klausoties Nīčes "auksto briesmoni", nevis piekrita nodalīt valsts vēsturi no sabiedrības vēstures. Katra valsts, pēc P. Kropotkina domām, izveido sabiedrību sevī un sāk darboties savās interesēs, maz rūpējoties par pārējo kopieni. Kā sabiedrība sevī valsts, kas sevi uzskata par suverēnu, pati veido savu vēsturi saskaņā ar principiem, kurus definējis Nikolo Makiavelli savā "Prinča audzināšanā". Un, protams, tā šo vēsturi nosauc par "Lielo Kopienas vēsturi". Tas noved pie pārsteidzošiem rezultātiem tādā teritorijā kā Latvija, kur pēdējo 100 gadu laikā pastāvējušas vismaz 11 dažādas "valstis". Viena no vispārpieņemtajām teorijām vēsta, ka ir nepieciešami vismaz 100 gadi, lai

sasniegtu "objektīvās" vēstures līmeni. Arī šis apgalvojums ir duālistisks. No vienas puses, tas ļauj pilnībā norobežoties no notikumiem un raudzīties uz tiem objektīvi, no otras puses, nodrošina no ikviena, kas varētu pārmet falsifikāciju. Latvijas gadījumā 20. gs. sabiedrība "pieradināja" pie biežas viedokļu maiņas, un par normu kļuva vairāku realitāšu paturēšana prātā. Rezultātā ne tikai vide, bet arī cilvēku prāti saglabā citu realitāti. Tā dzēšas, taču daudz lēnāk, nekā tas būtu nepieciešams (valstij).

Lai izvairītos no kļūdām, ikvienam, kurš vēlas balstīties uz pieredzi, jācenšas abstrahēties no vēstures un analizēt iespējamās kļūdas darbības laika robežās, nevis eksplīcēt tās mūsdienās. Tas pats jādara arī sabiedrībai - ir jāabstrahējas no vēstures, nevis tā jāatkārto. Ir jāzina pēc iespējas vairāk elementu, lai gūtu panākumus analīzē. Bet etatiskais vēstījums mums māca, ka iepriekšējā valsts bija ļauna, stulba un neveiksmīga. Rezultātā tiekzaudēts gandrīz viss iepriekš sasniegtais sabiedrības progress un sabiedrība spiesta no jauna izgudrot riteni. Valsts baidās, ka zināšanas to var sodīt par kļūdām un novest pie politisko procesu regresa, rezultātā etatiskais naratīvs noved pie stagnācijas, kas nozīmē nāvi jebkurā biocentriskā sistēmā, tostarp, cilvēku kopienā.

Andrew Huebner

University of North Texas, PhD student
Ziemeļteksasas Universitātes doktorants
andrewhuebner@my.unt.edu

Feeding Without Looking: American Diplomacy and Food Politics in the Baltic States, 1919-1923

This paper argues that American food politics served as a vital element in the international recognition of Latvia, Estonia, and Lithuania during the Baltic Wars for Independence.

It will demonstrate how American relief operations in the Baltic Sea region reflect the divided expectations of American and Baltic policymakers over the survival of the fledgling nation-states. While the United States State Department favored the Russian counterrevolutionaries' vision of a reunified Russian empire, American humanitarian operations often sympathized with the Baltic peoples' struggle for self-determination. As such, American humanitarian relief conveyed a contradictory role in diplomacy between the United States and the Baltic states. Until recently, research on the diplomatic negotiations applied only cynical American perspectives towards the Baltic Sea region. Such a perspective leaves out the reality that faced postwar Europe where American officials struggled to piece together the unfolding dynamics within countries such as Latvia.

This paper will expand and contextualize American and Baltic humanitarian relief negotiations within a European framework to highlight how Wilsonian postwar policies operated alongside other Entente policies. It will also provide context on the multiple variables that concerned American officials. As this paper will demonstrate, food aid politics reveals both the earnest hopes diplomats had for the Baltic states as well as the anxieties surrounding the ability of the Baltic states to develop into democratic societies.

Ēdināšana bez skatīšanās: Amerikas diplomātija un pārtikas politika Baltijas valstīs, 1919-1923

Referātā tiek apgalvots, ka Amerikas pārtikas politikai bija liela nozīme Latvijas, Igaunijas un Lietuvas starptautiskajai atzīšanai Baltijas neatkarības karu laikā.

Tā mērķis ir parādīt, kā Amerikas palīdzības operācijas Baltijas jūras reģionā atspoguļo Amerikas un Baltijas valstu politikas veidotāju atšķirīgos priekšstatus par topošo nacionālo valstu pastāvēšanu. Lai gan ASV Valsts departaments atbalstīja Krievijas kontrrevolucionāru vīziju par atkal apvienotu Krievijas impēriju, Amerikas humānās palīdzības operācijas bieži vien simpatizēja Baltijas tautu pašnoteikšanās cīņai. Tādējādi Amerikas piedāvātā humānā palīdzība ASV un Baltijas valstu diplomātijā radīja pretrunīgu situāciju. Vēl nesen diplomātisko sarunu pētniecībā tika izmantots tikai cinisks amerikāņu skatījums uz Baltijas jūras reģionu. Šāda perspektīva neļauj atbilstoši novērtēt situāciju, ar kādu saskārās pēckara Eiropa, kur amerikāņu amatpersonas ar grūtībām mēģināja saprast notiekošos procesus tādās valstīs kā Latvija

Referātā tiks paplašinātas un tā laika kontekstā parādītas Amerikas un Baltijas valstu sarunas par humānās palīdzības sniegšanu Eiropā, uzskatāmi atspoguļojot, kā funkcionēja Vilsona pēckara politika līdzās citām Antantes politikas nostādņēm. Tāpat apskatīšu dažādos faktorus, kas ietekmēja Amerikas amatpersonas. Šajā referātā tiks parādīts, kā pārtikas palīdzības politika vienlaikus atklāj gan diplomātu nopientās cerības attiecībā uz Baltijas valstīm, gan bažas par to spēju kļūt par demokrātiskām sabiedrībām.

Toivo Kikkas

University of Tartu, PhD Student
Tartu Universitātes doktorants
toivo.kikkas@ut.ee

Opening Pandora's Box: A Case Study of Political Control in Estonia 1918-1940

During the Independence War of Estonia in 1918–1920, the mechanisms of political control were created. Research into these mechanisms has been a part of my PhD Studies in which I examine controlling, influencing and motivating Estonian soldiers on opposing sides. So far, I have compared political control in Estonia to the Russian Empire and early Soviet Russia. The instruments of political control were surveillance and military censorship. Compared to previous Imperial Russia, these tools were more aimed and successful in measuring public opinion in wartime. In comparison, Soviet Russia followed the previous imperial model more faithfully.

It can be concluded that in Estonia political control was only one of the tasks for surveillance and censorship. In Soviet Russia, it was the other way around. In Estonia individual's role was one reason these mechanisms did not get implemented as perhaps first intended. Most of the censors, intelligence and police officers were new to their task. Not enough detailed and precise instructions were another reason.

While research has been focusing on creation of these mechanisms in 1918–1920, there is much room for further studies and comparisons. Some of these instruments were never deactivated. Others, such as censorship, re-emerged – first in 1924 with the communist uprising and later in altered form in the early 1930s. During the 1934–1938 “Era of Silence” authoritarian government embellished the mechanisms, and now these were used fully for political control. Since 1934 ordinary police were tasked with much more detailed surveillance. Introducing surveillance and censorship to the newly independent state might have been unavoidable. It is possible that the creation of political control in the Republic of Estonia was like Opening Pandora's Box: it created mistrust, too heavy self-preservation and marked the downfall of democracy. It cannot be ruled out that political control pushed

society towards the slippery slope, which strongly contributed to the surrender without any resistance in 1939 by signing the Bases Treaty

Atvērt Pandoras lādi: politiskās kontroles izpēte Igaunijā, 1918-1940

Igaunijas Neatkarības kara (1918–1920) laikā tikai izveidoti politiskās kontroles mehānismi. Šo mehānismu izpēte ir daļa no pētījuma, kurā tiek aplūkots, kā igauņu karavīri tika kontrolēti, ietekmēti un motivēti abās konflikta pusēs. Līdz šim ir salīdzināta politiskā kontrole Igaunijā ar Krievijas impērijā un agrīnajā Padomju Krievijā īstenoto. Politiskās kontroles mehānismi bija uzraudzība un militārā cenzūra. Šie līdzekļi Igaunijā, salīdzinājumā ar Krievijas impēriju iepriekš, bija mērķtiecīgāki un veiksmīgāki sabiedriskās domas mērītāji kara laikā. Savukārt Padomju Krievija vairāk pieturējās pie iepriekšējā impēriskā modeļa.

Var secināt, ka Igaunijā politiskā kontrole bija tikai viens no uzraudzības un cenzūras uzdevumiem, savukārt Padomju Krievijā tas bija pretēji. Igaunijā indivīda loma bija viens no iemesliem, kāpēc šie mehānismi netika ieviesti tā kā, iespējams, sākotnēji bija iecerēts. Lielākā daļa no cenzoriem, izlūkiem un policistiem bija nepieredzējuši. Vēl viens iemesls bija detalizētu un precīzu instrukciju trūkums.

Lai gan pētījumi ir vērsti uz šo mehānismu izveidi laikposmā no 1918. līdz 1920. gadam, ir daudz iespēju turpmākiem pētījumiem un salīdzinājumiem. Daļa no šiem līdzekļiem nekad netika atcelti. Savukārt citi, piemēram, cenzūra atkal parādījās – vispirms 1924. gadā līdz ar komunistu sacelšanos un vēlāk mainītā formā 30. gadu sākumā. No 1934. līdz 1938. gadam autoritārā valdība pastiprināja kontroles mehānismus, un tie pilnībā tika izmantoti politiskajai kontrolei. No 1934. gada policijai tikai uzdots veikt rūpīgāku uzraudzību. Uzraudzības un cenzūras ieviešana jaunajā neatkarīgajā valstī varēja būt neizbēgama. Pastāv iespēja, ka politiskās kontroles radīšana Igaunijas Republikā bija kā Pandoras lādes atvēršana: tā radīja neuzticību, pārāk lielu pašsaglabāšanos un iezīmēja demokrātijas norietu. Nevar izslēgt, ka politiskā kontrole bija tā, kas sabiedrību noveda pie 1939. gada padošanās bez pretestības, parakstot Bāzu līgumu.

Tadas Šaulys

Vytautas Magnus University, PhD
Vītauta Dižā Universitāte doktorants
saulystadas@gmail.com

The Problem of Independence of “Naujoji Romuva” Magazine, 1931-1940

“Naujoji Romuva” magazine, published by Juozas Keliuotis in 1931–1940 was called “one of the most prominent phenomena of the cultural life of independent Lithuania” by historian Dangiras Mačiulis. The phenomenon of “Naujoji Romuva” is favourable for the study of the public intelligentsia’s activities, since it was able to bring together various voluntary associations in which many individuals were active. In this case, we would like to consider all forms of organised activity related to “Naujoji Romuva” as public activities, since these were not secret gatherings, but well-known, described, although informal gatherings where opinions were exchanged, discussed, and simply spent time together.

This paper is inspired by the thought of Vytautas Kavolis – “Throughout the 20th century in Lithuania, the movement of independent people did not last long, all attempts quickly failed (whether it was the establishment of a journal of independent writers or movements of independent people). People either got distracted or formed into more ideologically profiled ensembles.” Knowing J. Keliuotis’s, the leader of the “Naujoji Romuva” movement, the expressed aspiration not to belong to any party or current, we can consider the *naujaromuvy* movement (or rather certain parts of it) to be independent, or at least claiming to be called so.

In this paper, based on historiography, published sources and the publications of “Naujoji Romuva” itself, the activities of various organisations related to “Naujoji Romuva” are presented and an attempt is made to answer the question, how much independence was there in this movement? The “Naujoji Romuva” movement did not become part of the active opposition, thus preserving greater freedom of action not only in relation to Christian Democrats, but also to nationalists. As for the ideological background of the “Naujoji Romuva” movement, we have to recognize the “frames” seen by V. Kavolis, into which the national and creative freedom advocated by “Naujoja Romuva” had to fit.

Jautājums par žurnāla "Naujoji Romuva" neatkarību, 1931-1940

Žurnālu "Naujoji Romuva", ko no 1931. līdz 1940. gadam izdeva Jozs Keļošs (*Juozas Keliuotis*), vēsturnieks Dangirs Mačulis (*Dangirs Mačiulis*) nosauca par "vienu no spilgtākajiem neatkarīgās Lietuvas kultūras dzīves fenomeniem". "Naujoji Romuva" fenomens ir pateicīgs avots sabiedrības inteliģences aktivitāšu izpētei, jo žurnāls spēja apvienot dažādas brīvprātīgās biedrības, kurās darbojās daudzi indivīdi. Šajā gadījumā par sabiedriskām aktivitātēm tiek uzskatītas visas ar "Naujoji Romuvu" saistītās organizētās darbības formas, jo tās nebija slepenas pulcēšanās, bet gan labi zināmas, aprakstītas, lai gan neformālas tikšanās, kurās notika viedokļu apmaiņa, diskusijas un vienkārši laika pavadīšana.

Referārstapis, iedvesmojoties no Vītauta Kavola (*Vytautas Kavolis*) atziņas – "Lietuvā 20. gs. neatkarīgas kustības neturpinājās ilgi, visi mēģinājumi ātri cieta neveiksmi, neatkarīgi no tā, vai tā bija neatkarīgu rakstnieku žurnāla izveide vai neatkarīgu cilvēku kustība. Cilvēku uzmanība tika novērsta, vai pārvērtās ideoloģiski profilētākās apvienībās. Zinot Joza Keļoša, kā kustības "Naujoji Romuva" vadītāja vēlmi nepiederēt nevienai partijai vai strāvai, *naujaromuvīų* kustību (vai drīzāk atsevišķas tās daļas) varam uzskatīt par neatkarīgu vai vismaz tā vēlējās par tādu tikt uzskatīta.

Balstoties historiogrāfijā, publicētajos avotos un pašās "Naujoji Romuva" publikācijās, referātā aplūkota dažādu ar "Naujoji Romuva" saistītu organizāciju darbība un meklēta atbilde uz jautājumu, cik neatkarīga bija šī kustība? "Naujoji Romuva" nenokļuva aktīvās opozīcijas sastāvā, tādējādi saglabājot lielāku rīcības brīvību ne tikai attiecībā uz kristīgajiem demokrātiem, bet arī nacionālistiem. Attiecībā uz kustības ideoloģisko fonu, jāatzīmē V. Kavola saskatītie rāmji, kuros bija jāiekļaujas "Naujojas Romuvas" aizstāvētajai nacionālajai un radošajai brīvībai.

Ina Kirnicanska

Daugavpils University, PhD student
Daugavpils Universitātes doktorante
ina.kirnicanska@gmail.com

Old Believers of the Latvian Republic

Experience for 100 Years Based on the study of archival materials of the State Historical Archives of Latvia of the Latvian National Archives (LNA LVVA) of the funds 1370 and 7046, the Old Believer calendar for 1927–1931 and 1991–2023, as well as the Latvian press of 1925–1940 and 1991–2023, the article examines and compares the main points of the life of the Old Believers in the Latvian Republic in 1918–1940 and nowadays, almost 100 years later, to find the answer to the question “Historical Processes and Events – Progress or Regression in the History of the Baltic Region?”.

The phenomenon of the preservation of faith by a huge group of the Old Believers (having Russian ethnic origin) – despite the cruel persecution by the authorities of the Russian Empire and later of the Soviet Union – causes close interest of researchers from all over the world.

In Latvia, this topic is especially relevant: on the territory of modern Latvia they had found a shelter for their faith in the 17–18th centuries, in independent Latvia proclaimed in 1918, the Old Believers received state recognition of the equality of their confession with all others, it was here that they learned to live in a democracy, preserving and strengthening the foundations of the Old Belief, preserving an original culture, educating a new generation, overcoming legislative difficulties in legalizing their activities in the conditions of the formation of a national state. Having regained the opportunity to openly profess the Old Belief together with the restoration of Latvia's independence in 1990, the Old Believers continued the race begun in the interwar period, as if decades of Soviet power had only suspended it.

Latvijas Republikas vecticībnieki: pieredze 100 gadu garumā

Referātā aplūkoti un salīdzināti vecticībnieku dzīves galvenie posmi Latvijas Republikā 1918.–1940. gadā un mūsdienās, gandrīz 100 gadus vēlāk, lai rastu atbildi uz jautājumu "Vēsturiskie procesi un notikumi – progress vai regresija Baltijas reģiona vēsturē?". Atbilde meklēta Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts vēstures arhīva (LNA LVVA) 1370. un 7046. fondu arhīva materiālu izpētē, Vecticībnieku kalendāru 1927.–1931. un 1991.–2023. gadam, kā arī Latvijas preses 1925.–1940. gadu un 1991.–2023. gadu materiālu izpētē.

Fenomens, ka ticība tiek saglabāta milzīgā vecticībnieku grupā (ar krievu etnisko izcelsmi) – par spīti nežēlīgajai Krievijas impērijas un vēlāk Padomju Savienības varas iestāžu vajāšanai – pētniekiem no visas pasaules izraisa lielu interesi.

Latvijā šī tēma ir īpaši aktuāla: mūsdienu Latvijas teritorijā vecticībnieki bija atraduši patvērumu savai ticībai 17.–18. gs. 1918. gadā pasludinātajā neatkarīgajā Latvijā vecticībnieki saņēma valsts atzinību par savas konfesijas vienlīdzību ar visiem pārējiem. Tieši šeit viņi iemācījās dzīvot demokrātijā, saglabājot un stiprinot vecās ticības pamatus, saglabājot sākotnējo kultūru, izglītojot jaunu paaudzi, pārvarot likumdošanas grūtības, legalizējot savu darbību nacionālas valsts veidošanās apstākļos. Atgūstot iespēju atklāti sludināt Veco ticību līdz ar Latvijas neatkarības atjaunošanu 1990. gadā, vecticībnieki turpināja starpkaru periodā iesākto kursu, it kā gadu desmitiem ilgusī padomju vara to būtu tikai apturējusi.

Atjaunotā Latvijas Vecticībnieku Pomoras baznīca mūsdienās tiek uzskatīta par visu Latvijas vecticībnieku garīgo centru, tai ir nozīmīga loma sabiedriskajā dzīvē.

Mārtiņš Vesperis

Daugavpils University, PhD student
Daugavpils Universitātes doktorants
martins.vesperis@mvm.gov.lv

Latvian Red Cross during 100 Years

Society “Latvijas Sarkanais Krusts”, which is considered the oldest public organization, was founded two days after the declaration of the Latvian state on November 18, 1918, and continues its activities even today. The movement of the Latvian Red Cross reflects vividly the historical processes of Latvia, which directly influenced both the organization itself and the directions of action, starting with the provision of assistance in the Latvian War of Independence (1918-1920), and the transition to peacetime assistance to the civilian population, and submitting to the authoritarian rule of Kārlis Ulmanis regime, both to become a “front” organization in the Union of Soviet Socialist Republics and to restore and improve its activities in the restored Republic of Latvia.

The purpose of the paper is to describe and evaluate the activity of the Latvian Red Cross through the regulatory documents, taking as an example the statutes of the Red Cross Society or the law from 1918 to 1940, compared with the statutes of the Red Cross Society of the Latvian SSR and the Latvian Red Cross Society from 1946 and from 1991, reflecting the activities of this society in different directions, adapting to the existing conditions of that moment. The study used historically comparative, historically descriptive and interdisciplinary methods.

During its activity, the Latvian Red Cross changed or supplemented its regulatory documents several times, which were related to changes in its functions or activities. Comparing the statutes of 1919 and 1930, it can be seen that the activity of the Latvian Red Cross during the Latvian War of Independence moved to provide services in the health care system, providing both medical assistance and social and educational work. During the Latvian SSR, the main directions of the Red Cross Society of the Latvian SSR were sanitary protection and sanitary educational work. Comparing the activities of the Latvian Red Cross during the Republic of Latvia (1918–1940), nowadays its primary emphasis is on the provision of various social care services and educational work.

Latvijas Sarkanā Krusta darbības līkloči 100 gadu laikā

Biedrība "Latvijas Sarkanais Krusts" uzskatāma par vecāko sabiedrisko organizāciju, kas dibināta divas dienas pēc Latvijas valsts pasludināšanas 1918. gada 18. novembrī un turpina savu darbību arī mūsdienās. Latvijas Sarkanā Krusta (LSK) darbībā ļoti spilgti atspoguļojas Latvijas vēsturiskie procesi, kas tieši ietekmēja gan pašu organizāciju, gan arī darbības virzienus, sākot ar palīdzības sniegšanu Latvijas Neatkarības karā (1918–1920), gan pārejā uz miera laika palīdzības sniegšanu civiliedzīvotājiem, gan pakļaujoties Kārļa Ulmaņa autoritārajam režīmam, gan kļūstot par "butaforiju" organizāciju Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā, gan atjaunojot un pilnveidojot savu darbību atjaunotajā Latvijas Republikā.

Referāta mērķis ir aprakstīt un izvērtēt Latvijas Sarkanā Krusta darbību caur reglamentējošajiem dokumentiem. Kā piemērs ņemts LSK statūti vai likums no 1918. līdz 1940. gadam, salīdzinot ar Latvijas PSR Sarkanā Krusta biedrības un Biedrības Latvijas Sarkanais Krusts statūtiem 1946. gadā, un no 1991. gada, atspoguļojot šīs biedrības darbības dažādos virzienos, pielāgojoties tā brīža apstākļiem. Referātā izmantota vēsturiski salīdzinošā, vēsturiski aprakstošā un starpdisciplinārā metode.

Savas darbības laikā Latvijas Sarkanais Krusts vairākas reizes mainīja vai papildināja savus reglamentējošos dokumentus, kas bija saistīts ar tās funkciju vai darbības izmaiņām. Salīdzinot 1919. un 1930. gada statūtus, redzams, kā no Latvijas Sarkanā Krusta aktivitātēm Latvijas Neatkarības kara laikā tā pāriet uz pakalpojumu sniegšanu veselības aprūpes sistēmā, sniedzot gan medicīnisko palīdzību, gan veicot sociālo un izglītojošo darbu.

Latvijas PSR laikā Latvijas PSR Sarkanā Krusta biedrības pamatvirzieni bija sanitārās aizsardzības un sanitāri izglītojošais darbs. Salīdzinot Latvijas Sarkanā Krusta darbību Latvijas Republikas laikā (1918–1940), mūsdienās tās galvenais uzsvars vērsts uz daudzveidīgu sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanu un izglītojošo darbu.

Una Bērente

University of Latvia, PhD student

Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes doktorante

berenteuna@gmail.com

Etnogrāfisko slieču transportlīdzekļu pētniecība

No 18. gs. līdz 20. gs. pirmajai pusei Latvijas teritorijā (Austrumbaltijā) kā vienīgie transporta līdzekļi zemnieka sētā ziemā bija darba ragavas un kamanas. Slieču transportlīdzekļiem gada sniegotajā periodā bija izšķiroša loma zemnieku mobilitātē. Tā lielā mērā noteica zemnieku eksistenci, muižu ekonomiku, vēlāk – arī pilsētnieku apgādi ar pārtiku. Līdz 19. gs. sākumam tika izgatavotas darba ragavas ar raktajām sliecēm. Sākot ar 19. gs. pirmo pusi, zemnieka sētā slieces sāka veidot liekšanas tehnikā. To izgatavošana bija komplicētāka, taču šāda veida slieces varēja pielāgot dažādu zemnieku darbu specifikai. Liekto slieču izveidē bija iespējama lielāka materiālu dažādība. 19. gs. beigās dažādu transportlīdzekļu koka detaļu liekšanā un slieču izveidē sāka specializēties zemnieki – amatnieki. Viņiem šie darbi kļuva par algotu profesiju. Vienlaikus vienkāršu darba ragavu un slieču izveide turpinājās arī saimniecībās.

Mūsdienās etnogrāfijas zinātne šādai tēmai izvērza arī vairākus jaunus izaicinājumus: noteikt transporta daļu un detaļu izgatavošanas materiālus un tehnoloģijas, bojājumu cēloņus un to novēršanas risinājumus. Slieču transportlīdzekļu izpētes metodoloģiju raksturo izteikta starpdisciplināritāte – pētījumos apvienojamas etnogrāfijas, vēstures, kartogrāfijas, mākslas vēstures, folkloristikas, vēsturiskās valodniecības, bibliotēkzinātnes, statistikas metodes.

Referāta mērķis ir analizēt 19.–20. gs. slieču transportlīdzekļu un ar to saistītās zemnieku mobilitātes izpētes iespējas un perspektīvas. Referātā par zemnieku mobilitāti avotpētnieciski analizēti lietiskie un rakstītie avoti, izpētīta slieču transporta vēsturiskā attīstība, tipoloģija, izgatavošanas un izmantošanas hronoloģija, reģionālās ietekmes būvniecībā un koka amatniecības attīstība. Pētījums par slieču transportlīdzekļiem zemnieka sētā vienlaikus skar arī citus šī perioda procesus – tautas amatniecību un mākslu, dzimtbūšanu un klausās, izejvielu apriti, vēsturisko klimatoloģiju,

atsevišķu folkloras žanru izpēti. Pētījumā izmantota arī eksperimentālā etnogrāfija, kas nepieciešama, lai atjaunotu un papildinātu zināšanas, par koka liekšanu kā amata prasmi un šajā tehnikā izgatavoto transportlīdzekļu lietojumu.

Researching Ethnographic Runner-Based Transportation

From the 18th to the first half of the 20th century, the only means of transportation during the winter months for Latvian peasants was by sled or sleigh. These runner-based transportation options had a decisive role in the life and mobility of Latvian peasants. To a large extent they determined the existence of the peasants themselves as well as the economy of manor estates and later – the distribution of goods to cities. Until the beginning of the 19th century, work sleds were made with dug runners (carved pine stumps). Beginning with the first half of the 19th century, peasants started creating runners by bending wood. This was a more complicated technology but allowed sleds to be tailored to specific needs. There was also more flexibility in the choice of materials. Towards the end of the 19th century, wood bending became a specialty of peasants – craftsmen. This craft became a paying profession for them. Even so, this craft continues to be carried out task by peasants at their farmsteads.

In this paper, regarding peasant mobility, material and written sources are analysed, the historical development, typology, creation and usage chronology of runner-based transportation are researched and regional influences on construction and woodworking are analysed.

There are various additional challenges that modern ethnography poses to this subject, namely, determining the materials and specific technologies necessary to make these sleds and sleighs, the rate of wear and tear, and possible remedies. The research is defined by interdisciplinarity – ethnography, history, cartography, art history, folkloristics, historical linguistics, library science and statistical analysis skills are utilized in this research.

The research possibilities and perspectives concerning 19th and 20th century peasant runner-based transportation are analysed in this paper. This paper also touches on related processes of the analysed time period – traditional crafts and arts, serfdom, the circulation of raw materials, historical climatology and folklore research. Experimental ethnography furthers the understanding of crafts, trade secrets, creation and usage of transportation objects.

Iveta Berga-Muižniece

University of Latvia, PhD student

Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes doktorante

ib22030@edu.lu.lv

Izmaiņas un ietekmes rotu izgatavošanā Livonijā 14. gadsimtā

Visos vēstures laikmetos notikušas pastāvīgas pārmaiņas, kas ietekmēja ierasto kārtību un veidoja jaunus vēsturiskos un sociālos procesus. Jaunajos laikos tika radīts jēdziens “progress”, mūsdienās tam piešķir dažādas nozīmes: “tehnoloģiskais progress”, “sociālais progress”, “ekonomiskais progress”, “kultūras progress”. Iesaistītās puses, indivīdi, grupas un organizācijas ne tikai veidoja vēstures procesus un notikumus, bet tie ietekmēja arī pašus veidotājus. Ir nepieciešams pārskatīt līdzšinējos uzskatus un pieņēmumus, nereti sabiedrībā iesakņojošos mītus, īpaši tas attiecas uz viduslaiku vēstures izpēti, jo pētnieki savos darbos nereti atspoguļo savas vai valdošās ideoloģijas vērtību sistēmas.

Referāta mērķis ir apskatīt rotu veidus un to izgatavošanas paņēmienus Livonijā 14. gs. Arheoloģiskajā materiālā atspoguļojas materiālās, sociālās un kultūras vērtības. Lai izprastu vēsturiskos procesus, kas ietekmēja rotu klāstu un nēsāšanas tradīcijas, kā arī ietekmi uz amatniecības attīstību, nepieciešama izpratne par procesiem un notikumiem šajā laika posmā kaimiņzemēs un Rietumeiropā. Referātā tiks aplūkots historiogrāfijā interpretētās, izskaidrotās un pamatotās tendences, kas iespaidoja rotu darināšanas un nēsāšanas tradīcijas. Starpdisciplināra arheoloģiskā materiāla un rakstīto vēstures avotu izpēte ļauj 14. gs. rotu darināšanas jautājumus apskatīt plašākā vēsturiskā kontekstā.

Livoniju 14. gs. skāra jaunas tendences, kas ietekmēja gan rotu nēsāšanas tradīcijas, gan to izgatavošanas paņēmienus. Izmaiņas skāra nēsāto rotu klāstu, atsevišķas kategorijas izzuda, piemēram, kaklariņķi, un parādījās jauni rotu veidi, piemēram, riņķsaktas. Dažādu vēsturisko notikumu ietekmē pilskalni zaudēja savu nozīmi, savukārt pilsētas kļuva par jaunajiem amatniecības centriem.

Changes and Influences in the Manufacture of Jewellery in Livonia in the 14th Century

In all periods of history, there were constant changes that influenced the established order and shaped new historical and social processes. The concept of “progress” has various meanings: “technological progress”, “social progress”, “economic progress”, and “cultural progress”. The individuals, groups and organisations not only shaped the processes and events of history but also influenced the makers themselves. There is a need to revise existing beliefs and assumptions (often myths rooted in society), especially in the study of medieval history, as researchers often reflect their own value systems or the ruling ideology’s value systems in their works.

The aim of the report is to examine the types of jewellery and methods of manufacture in Livonia in the 14th century. The archaeological artefacts depict social, cultural, and material values. To understand the historical processes that influenced the range of jewellery and the wearing traditions, as well as the changes that affected craft, it is necessary to look at the processes and events that occurred in neighbouring countries and Western Europe during this period. This paper consider how the historiography interpreted, explained and justified the trends that influenced the traditions of making and wearing jewellery. An interdisciplinary study of archaeological artefacts and written historical sources allows examine 14th century jewellery making issues in a broader historical context.

14th century incoming new trends affected both the methods of manufacture and use of jewellery. Changes affected the range of jewellery worn, certain categories disappeared, such as necklaces, and new types of jewellery appeared, such as annular brooches. Under the influence of various historical events, the hillforts lost their importance, while the cities became the new craft centres.

Vitālijs Varnakovs

University of Latvia, PhD student

Latvijas Universitāte Vēstures un filozofijas fakultātes doktorants

varnakovs@inbox.lv

Kurzemes hercoga Jēkaba Ketlera un krievu sūtņa Afanasija Ordina-Naščokina diplomātiskās pārrunas 1656.–1658. gada krievu-zviedru kara gaitā

1656. gada jūlijā Krievijas cariste pasludināja karu pret Zviedrijas karalisti. Par formāliem kara pasludināšanas iemesliem kļuva strauja ofensīva, ko Zviedrija veica centrālās Polijas teritorijā, pēc kā krievu karaspēka kontingents uzbruka Zviedrijas valdījumiem Baltijā. Ņemot vērā, ka 1656. gada oktobrī Krievijas cars Aleksejs Mihailovičs noslēdza pamieru ar Žečpospolitu, var teikt, ka ienaidnieki ar šo kļuva par sabiedrotajiem. Tas attiecās arī uz Lietuvas Lielkņazistes vasaļvalsti – Kurzemes-Zemgales hercogisti, kuru tolaik pārvaldīja hercogs Jēkabs Ketlers.

Diplomātiskās pārrunas ar hercogu uzsāka Sūtņu Prikaza djaks Afanasijs Ordins-Naščokins – toreizējās Krievzemes diplomāts un augstākās aristokrātijas pārstāvis. Šo pārrunu gaitā galvenais jautājums bija hercogistes pievienošana Krievijas caristes zemēm. Daudzi fakti liecina par to, ka 17. gs. vidū kārtējo reizi risinājās nekas cits kā “Baltijas ezera” liktenis, turklāt 1656.–1658. gada krievu-zviedru karš Baltijas historiogrāfijā tomēr nav tik plaši zināms un pētīts, ka divi citi jauno laiku kari pār Baltiju – Livonijas un Ziemeļu kari.

Minētie vēsturiskie aspekti norāda uz tēmas aktualitāti, t. i. Baltijas reģiona likteņa izlemšanas vēsture globālā mērogā. Referāta mērķis – atspoguļot hercoga Jēkaba Ketlera un krievu bajāra Ordina-Naščokina diplomātisko pārrunu gaitu un rezultātus. Visbeidzot šo sarunu rezultāts bija līdzīgs arī paša kara iznākumam – izgāzās ne tikai mēģinājumi iegūt Pārdaugavas zemes, bet arī atņemt “zviedru Vidzemi”. Tomēr šāds radikāls pagrieziens ārpolitikā liecina gan par Kurzemes un Zemgales hercogistes tieksmes pēc neitralitātes, gan par nosacītās “reālpolitikas” principu darbību jau jauno laiku sākumā. Šie secinājumi ir sasniedzami balstoties uz historicisma principiem.

Diplomatic Negotiations Between the Duke of Courland Jacob Kettler and the Russian Envoy Afanasy Ordin-Nashchokin

During the 1656-1658 Russo-Swedish war, in July 1656, the Tsardom of Russia declared war against the Kingdom of Sweden. The formal reason for the declaration of war became the rapid offensive carried out by Sweden in the territory of central Poland - in Polish historiography called the "Swedish flood." As a result, a contingent of more than 40 000 Russian troops attacked the Swedish dominions in the Baltics. Taking into account that in October 1656, Russian Tsar Alexei Mikhailovich, also claiming the throne of Poland, concluded a truce with Rzeczpospolita, it can be said that enemies became allies with this. This also applied to the vassal state of the Grand Duchy of Lithuania - the Duchy of Courland and Semigallia, which at that time was ruled by Duke Jacob Kettler. Diplomatic negotiations with the duke were initiated by Afanasy Ordin-Nashchokin, Russian plenipotentiary and a representative of the highest aristocracy. In the course of these negotiations, the main issue was the annexation of the duchy to lands of the Tsardom of Russia. So, the Tsar of Russia, through the boyar Ordin-Nashchokin, called on Duke Jacob to order the Riga garrison to surrender to the Russian troops.

Many facts show that in the middle of the 17th century, nothing but the fate of the "Baltic Lake" was resolved once again. However, the 1656-1658 Russo-Swedish war is not as widely known and studied in Baltic historiography as two other recent wars over the Baltics - the Livonian and Northern wars. The mentioned historical aspects indicate the topicality: the history of deciding the fate of the Baltic region on the quite a global scale. The purpose of the work also follows from this relevance - to reflect the progress and results of the diplomatic negotiations between Duke Jacob Kettler and the Russian boyar Ordin-Nashchokin.

Possibly, the result of these negotiations was similar to the outcome of the war itself - not only the attempts to acquire the lands of ex-Livonia, but especially to take away the "Swedish Livonia" failed. However, such a radical turn in foreign policy shows both the influential role of the then "pro-Polish party" in Russia, as well as the desire of the Duchy of Courland for neutrality, and the operation of the principles of the kind of "Realpolitik" already at the beginning of the Modern Era. These conclusions can be reached based on the principles of historicism.

Arnis Slobožanins

Daugavpils University, PhD student
Daugavpils Universitātes doktorants
arnis.slobozanins@inbox.lv

Latvijas Satversmes sapulces fenomens - Latgales zemnieku partija, 1920-1922

1920. gada Latvijas Satversmes sapulces vēlēšanās Latgales zemnieku partija ieguva 17 deputātu vietas, izveidojot trešo lielāko frakciju parlamentā. Latgales vēlēšanu apgabalā partija izcīnīja pārliecinošu uzvaru. Kopā ar Latvijas Zemnieku savienību tā veidoja pirmās valdības koalīcijas kodolu. Latgales zemnieku partijas panākums vēlēšanās skaidrojams ar tās agrārisma ideoloģiju un solījumu visiem Latgales zemniekiem piešķirt zemi. Pēc gada partija sāka strauji zaudēt popularitāti. Vēlētāji Latgalē jutās vīlušies un vainoja partiju agrārās reformas neveiksmīgajā gaitā Latgalē. Lai atgūtu popularitāti, partija iesniedza interpelāciju un faktiski gāza pirmo Latvijas valdību. Partijas popularitāte turpināja kristies, un 1922. gadā mēģinājums pieslieties Franča Kempa un Franča Trasuna izveidotajam latgaliešu blokam, cerot atgūt popularitāti, tomēr neglāba partiju no faktiska sabrukuma. Pirmās Saeimas vēlēšanās 1922. gadā partija ieguva vairs tikai vienu vietu. Partijas priekšvēlēšanu solījumi "Kungam tikpat zemes, cik zemniekam" vai "Zeme atņemama muižām un izdalama zemniekiem par īpašumu" izrādījās populistiski. Agrārā reforma Latgalē daudzu iemeslu dēļ bija grūtāk realizējama, kā citur Latvijā. Latgales zemnieku partija politiski bija ļoti ietekmīga, tomēr savu ietekmi nespēja vai negribēja izmantot.

Referāta materiālu iegūšanai pētīti Latvijas Nacionālā arhīva materiāli, Latgales laikraksti "Latgalīts", "Latgolas Vārds", "Jauno Straume", Latvijas Satversmes sapulces stenogrammu izvilcumi, Centrālās vēlēšanu komisijas izdevums "Satversmes sapulces vēlēšanu rezultāti". Referāta mērķis ir paplašināt priekšstatus par Latvijas parlamentāro sistēmu, balstoties uz Latgales populārākās politiskās partijas darbības izpēti 1920.-1922. gadā.

The Phenomenon of the Latvian Constitutional Assembly - Latgale Peasant Party, 1920-1922

In 1920, in the elections of the Latvian Constitutional Assembly of Latvia (- Satversmes sapulce), the Latgale Peasants' Party (Latgolas zemnieku partija) won 17 seats, creating the third largest faction in the parliament. The party won a decisive victory in the Latgale electoral district. The party, together with the Latvian Farmers' Union (Zemnieku savienība), formed the core of the coalition of the first government. The success of the Latgale Peasants' Party in the elections can be explained by its agrarian ideology and its promise to grant land to all Latgale farmers. After a year, the party began to rapidly lose popularity. Voters in Latgale felt disappointed and blamed the party for the unsuccessful course of agrarian reform in Latgale. To regain popularity, the party submitted an interpellation and actually overthrew the first government of Latvia. The party's popularity continued to decline. In 1922, the party tried to join the Latgalian bloc created by Franciss Kemps and Francis Trasuns, hoping to regain popularity, but even this did not save the party from actual collapse. In the first Saeima elections in 1922, the party won only one seat. The party's pre-election promises "The lord has the same amount of land as the farmer" or "The land is taken away from the manors and distributed to the farmers as property" turned out to be populist. Agrarian reform in Latgale was, for many reasons, more difficult to implement than elsewhere in Latvia. The Latgale Peasants' Party was politically very influential, but was unable or unwilling to use its influence. The topic is little studied. Until now, not all available archival materials about the party's participation in the 1920 elections have been used.

The research uses the source research method, the historical method and elements of the statistical method. The research used the materials of the National Archives of Latvia, Latgale newspapers "Latgalīti", "Latgolas Vārds", "Jauno Straume", excerpts from the transcripts of the Latvian Constitutional Assembly, the publication of the Central Election Commission "Election Results of the Constitutional Assembly". The purpose of the study is to expand the ideas about the parliamentary system of Latvia, based on the study of the activities of the most popular political party in Latgale in 1920 - 1922.

Rūdolfs Rubenis

University of Latvia, PhD student

Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes doktorants

rudolfs.rubenis@lu.lv

Vācbaltiešu iekļaušanās problēma Latvijas Universitātē parlamentārisma periodā, 1919-1934

Ar Latvijas Universitāti (LU) sākās augstākā izglītība latviešu valodā, taču ņemot vērā tās pamatbāzi – vācu dibināto Rīgas Politehnikumu/Rīgas Politehnisko institūtu (RP/RPI) – pilnīgu latvietību nostiprināt neizdevās. Arī Tērbatas Universitātes (TU) faktoram bija sava loma – šī augstskola nodrošināja ne tikai latviešu, bet arī vācbaltiešu mācībspēkus no mūsdienu Latvijas teritorijas. LU Satversmē tika iestrādāta norma, ka latviešu valodai jābūt oficiālajai studiju un administrācijas valodai LU, taču panākt pilnīgu latvisku augstāko izglītību nebija iespējams, jo mācībspēku sastāvu veidoja ne tikai latvieši, bet arī nacionālās minoritātes, t. sk., vācbaltieši.

Vācbaltieši kā Latvijas pilsoņi zināja latviešu valodu, tomēr vadīt studiju procesu zinātniskajā latviešu valodā un kārtot obligāto latviešu valodas iestājekāmenu, neatkarīgi no prasmēm citos mācību priekšmetos, bija liels izaicinājums. Tajā pašā laikā vācbaltiešu mācībspēki bija ieguvums, jo LU novērtēja viņu akadēmisko pieredzi RP/RPI un TU.

Referātā apskatīti šādi aspekti:

- 1) TU un RP/RPI vācbaltiešu absolventu-mācībspēku stāvoklis LU;
- 2) vācbaltiešu studentu organizāciju faktors Latvijas augstākajā izglītībā.

Referāta mērķis ir izvērtēt vācbaltiešu mācībspēku un studentu ieguvumus un izaicinājumus neatkarīgās Latvijas augstākajā izglītībā, skatot LU kā piemēru un izceļot spilgtākos piemērus. Pētījumā izmantota hronoloģiskā metode, vēsturisko aprakstu hronoloģiskās secības veidošanai, un salīdzinošā metode, lai veidotu vēstures avotu un zinātniskās literatūras atziņu sintēzi, izšķirot kopīgos un atšķirīgos viedokļus par vācbaltiešu iekļaušanos LU. Var secināt, ka, neskatoties uz mērķtiecīgo LU latviskošanu, vācbaltieši spēja pielāgoties pārmaiņām un iekļāvās LU. Viņiem bija atļauts gan klausīties, gan lasīt lekcijas vācu vai krievu valodā parlamentārisma un pat autoritārisma periodā, kā arī saņemt atbrīvojumu no dažiem iestājekāmeniem.

The Problem of Baltic German Integration in the University of Latvia during the Parliamentary Period, 1919-1934

Higher education in Latvian language as Lingua Franca of the independent Republic of Latvia began with the foundation of the University of Latvia (UL), but full Latvianization of the UL, considering its basic base - the German founded Riga Polytechnic/Riga Polytechnic Institute (RP/RPI) - was not successful. The University of Dorpat (UD) also played a role - from this university came not only Latvian, but also Baltic German teaching staff from the territory of modern Latvia. The constitution of the UL stipulated that Latvian should be the official language of studies and administration, but it was impossible to achieve a fully Lingua Franca Latviensis higher education since the teaching staff was composed not only of Latvians, but also of national minorities like Baltic Germans.

As Latvian citizens, the Baltic Germans knew Latvian, but it was a great challenge to manage the study process in scientific Latvian and to pass the compulsory Latvian language entrance examination, regardless of talents in other subjects. At the same time, the Baltic German teaching staff were an asset, as their academic experience at RP/RPI and UD and other universities of the former Russian empire (1721-1917) like Universities of Saint-Petersburg, Odessa, Warsaw, etc. was highly valued by the UL.

The study is based on the following aspects:

- 1) the position of the Baltic German graduates-teaching staff at the UL and
- 2) the factor of the Baltic German student organisations in Latvian higher education.

The aim of the paper is to assess the benefits and challenges of Baltic German teaching staff and students in the higher education of the independent Latvian state, taking the UL as an example and highlighting important examples. The study uses a chronological method to create a historical description in chronological order. And the comparative method to synthesise the findings of historical sources and scientific literature, distinguishing between common and different views on the integration of the Baltic Germans in the UL. It is concluded that, despite the purposeful Latvianization of the UL, the Baltic Germans were able to adapt to the changes and even in some cases they were allowed to both listen to and give lectures in German or Russian during the period of parliamentarism and even authoritarianism, and were exempted from some entrance examinations.

Ojārs Stepens

University of Latvia, PhD student

Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes doktorants

ojars.stepens@inbox.lv

Padomju propaganda Latvijā nacistiskās Vācijas un PSRS kara laikā, 1941-1945

Referāts veltīts padomju propagandai Latvijā Otrā pasaules kara laikā. Šis laika posms ir nozīmīgs propagandas kā vēsturiska fenomena izpētē, jo veidojās un attīstījās propagandas metodes, no kurām daudzas ir aktuālas arī mūsdienās. Latvijas iedzīvotāji Latvijas valsts pastāvēšanas laikā (1918-1940) nebija saskārušies ar tādas intensitātes propagandas kampaņām, kā padomju okupācijas laikā kopš 1940. gada jūnija. Kara laika propagandas kampaņas bija vēl agresīvākas nekā iepriekšējās.

Aplūkojamais laika posms aptver periodu no 1941. gada jūnija līdz 1945. gada maijam. Tajā izdalāmi vairāki periodi:

- 1) 1941. gada jūnijs - jūlijs - kad Latvijā notika karadarbība starp PSRS un nacistisko Vāciju;
- 2) 1941. gada jūlijs - 1945. gada jūlijs - kad Latvijas teritorija atradās nacistiskās Vācijas okupācijā;
- 3) 1944. gada jūlijs - 1945. gada maijs, kad Latvijā atkal notika karadarbība un pakāpeniski tika atjaunota padomju okupācijas vara.

Katram posmam bija raksturīga specifiska padomju propagandas attīstība, kas izpaudās arī propagandas tēmu izvēlē. Referāts balstīts vairākos iepriekš publicētos zinātniskajos rakstos un promocijas darba izstrādes procesā apgūtajos vēstures avotu materiālos.

Soviet propaganda in Latvia during the war between Nazi Germany and the USSR, 1941-1945

The paper analyses Soviet propaganda in Latvia during the Second World War. This period is important in the study of propaganda as a historical phenomenon because it was then that propaganda methods were formed and developed, many of which are still relevant today. During the existence of the Latvian state (1918-1940), the inhabitants of Latvia did not face propaganda campaigns of such intensity as during the Soviet occupation since June 1940. Wartime propaganda campaigns were even more aggressive than previous ones.

The considered period covers the period from June 1941 to May 1945. It is divided into several sub-periods:

- 1) June - July 1941 - the time when hostilities between the USSR and Nazi Germany took place in Latvia;
- 2) July 1941 - July 1945 - the time when the territory of Latvia was under the occupation of Nazi Germany;
- 3) July 1944 - May 1945, when hostilities again took place in Latvia and the Soviet occupation power was gradually restored.

Each stage was characterized by a specific development of Soviet propaganda, which was also reflected in the choice of propaganda topics. The research is based on several previously published research articles and historical sources reviewed in the process of composing the PhD thesis.

Aigars Urtāns

University of Latvia, PhD student

Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes doktorants

aigarsurt@inbox.lv

“Sveši kungi – pašu ļaudis”. Daži aspekti par 1941. gada vasaras notikumiem Latvijā

Ikdienas dzīve PSRS okupētajā Latvijā, lai arī brīvvalsts laika kārtība bija sagrauta, ritēja savu gaitu, taču 1941. gada 14. jūnijā padomju okupācijas varas veiktā apmēram 15 tūkst. Latvijas iedzīvotāju deportācija bija traumatiska visai sabiedrībai. Notikušais 1941. gada vasarā ir atstājis dziļas rētas sabiedrībā, kas ir jūtamas vēl šodien attieksmē pret šiem notikumiem un tajos iesaistītajiem.

1941. gada 22. jūnijā sākās Vācijas–PSRS karš, kas Latvijā radīja jaunu, tikpat traumatisku situāciju. Tās laikā Latvijā notika divi būtiski 20. gs. vēstures notikumi, kas ietekmēja desmitiem tūkstošu cilvēku likteņus. Šajā laikā uzplaksnīja teju vai viss cilvēka emociju spektrs, sākot no bailēm un neziņas līdz pat naidam.

Referāta mērķis ir atainot 1941. gada vasaras notikumus un tā laika sabiedrības rīcības sarežģītos psiholoģiskos aspektus, kolaborācijas faktus un tās vardarbīgākās formas, kā arī līdz šim nezināmus notikušā aspektus un minējumus par tiem.

Avotu trūkums un esošo avotu informācijas pretrunas nosaka, ka pētniecības dominējošā metode ir avotu kritika. Ar sistēmiskās analīzes metodi var izziņāt vardarbības ķēdi, bet salīdzinošā metode pēc notikušā analīzes ļauj izdarīt vispārinātus secinājumus.

Referātā skartās tēmas ir 1941. gada 14. jūnijs: vietējie komjaunieši un sarkangvardi – okupācijas varas izpalīgi; 1941. gada jūnija beigas: nacionālie partizāni un bēgļi; 1941. gada jūlija sākums: pašaisardzībnieki un padomju aktīvistī; 1941. gada jūlijs–augusts: vācu *Einsatzgruppe-A* komandieris Valters Štālekērs, Viktors Arājs un citi “žīdu šāvēji”; vietējie, kas atteicās piedalīties noziegumu veikšanā.

Svešu varu organizētajos 1941. gada vasaras notikumos liela nozīme bija vietējo kolaboracionistu faktoram, kas veidoja vardarbības ķēdi. Vardarbība bieži vien bija prātam grūti aptverama vai izskaidrojama.

Holokausta historiogrāfijā neatbildēts ir jautājums par to, kā un kāpēc daļa sabiedrības kļuva par slepkavām un to līdzdalībniekiem, kas ar neaprstāmu zvērību iznīcināja līdzcilvēkus. Ir bijuši vairāki mēģinājumi argumentēti atbildēt uz šo jautājumu, bet pārlicinošas atbildes uz to nebūs nekad, jo holokausts bija iracionāls notikums, par kuru ir grūti dot racionālas atbildes.

“Foreign Rule – Our People”. Some Aspects about the Summer of 1941 Events in Latvia

Although the independent state order of things was destroyed, everyday life continued its flow in Soviet occupied Latvia, but the Soviet ordered June 14, 1941 deportations were traumatic for the whole of society. 1941 summer events left deep scars in society that to this day can be felt in the attitude towards these events and the people involved.

On June 22, 1941 a war between Germany and USSR broke out; that created a new, correspondingly traumatic situation in Latvia. In about a week / week and a half two crucial 20th century history events, that impacted the fates of tens of thousands of people, occurred. During this time virtually the full spectrum of human psychological emotions was present, ranging from fear and uncertainty to hatred.

The research paper's aim is to portray the summer of 1941 events and the complicated psychological aspects of society's actions at that time, collaboration facts and its most violent forms, as well as so far unknown aspects of the events and conjectures about them.

Lack of sources and the contradictions of information contained in existing sources determines the lead research method – source criticism. Using systemic analysis, the chain of violence can be explored, but comparative method after analysis allows formulation of general conclusions.

Topics covered in the research paper are June 14, 1941: local Komsomol members and Red Worker Guards – associates of the occupation forces; end of June, 1941: national partisans and refugees; beginning of July, 1941: self-defence men (Selbstschutz) and Soviet activists; July-August, 1941: German Einsatzgruppe-A commander Walter Stahlecker, Viktors Arājs and other “jewish shooters”; locals that refused to participate in felonies.

Local collaborationists that created the chain of violence were significant in the foreign rule organised summer of 1941 events. Violence often was ruthless.

An unanswered question in the Holocaust historiography is how and why a fraction of society became killers and their associates that exterminated their peers with indescribable viciousness. Various attempts have been made to answer this question, but a concrete answer will never be found, as the Holocaust was an irrational event that cannot be rationalised.

81. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2023

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
**VĒSTURES
UN FILOZOFIJAS
FAKULTĀTE**

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs
National History Museum of Latvia
Brīvības bulvāris 32, Rīga

**13/14
APR
2023**

VĒSTURES PROCESI UN NOTIKUMI - PROGRESS VAI REGRESS BALTIJAS REĢIONA VĒSTURĒ?

HISTORICAL PROCESSES AND EVENTS - PROGRESS OR REGRESSION IN THE HISTORY OF THE BALTIC REGION?

Ceturtdiena, 13. aprīlis / Thursday, April 13
Programma / Programme

9.40-10.00	Reģistrācija / Registration	
10.00-10.20	Prof. Guido Straube Latvijas Universitāte University of Latvia Toms Ķikuts Latvijas Nacionālais vēstures muzejs National History Museum of Latvia	Konferences atklāšana Opening speeches
I sesija / I Session Vadītāja / Chair: Liene Rokpelne		
10.20.-10.50	Kadi Kähär-Peterson Tartu Universitāte University of Tartu	"What Would Be the Effect if Latvians Form Themselves by Using German Culture?" Garlieb Merkel's View on the Amalgamation of Nations "Kāds būtu efekts, ja latvieši pamatā identificētos ar vācu kultūru?" Garlība Merķeļa skatījums par nāciju apvienošanos
10.50-11.20	Beāte Lielmane Latvijas Universitāte University of Latvia	Description of Riga in Johann Georg Kohl's Travelogue Rīgas attēlojums Johana Georga Kola ceļojuma aprakstos
11.20-11.50	Uldis Vanags Daugavpils Universitāte Daugavpils University	On Some Natural Distortions of Historical Consciousness Par dažiem dabiskiem vēsturiskās apziņas izkropļojumiem
11.50-13.00	Pārtraukums / Coffee break	

Piektdiena, 14. aprīlis / Friday, April 14

Programma / Programme

9.40-10.00	Reģistrācija / Registration	
III sesija / III Session Vadītāja / Chair: Liene Rokpelne		
10.00-10.30	Una Bērente Latvijas Universitāte University of Latvia	Etnoģrāfisko slieču transportlīdzekļu pētniecība Researching Ethnographic Runner-Based Transportation
10.30.-11.00	Iveta Berga-Muižniece Latvijas Universitāte University of Latvia	Izmaiņas un ietekmes rotu izgatavošanā Livonijā 14. gadsimtā Changes and Influences in the Manufacture of Jewellery in Livonia in the 14th century
11.00-11.30	Vitālijs Varnakovs Latvijas Universitāte University of Latvia	Kurzemes hercoga Jēkaba Ketlera un krievu sūtņa Afanasija Ordina-Naščokina diplomātiskās pārrunas 1656.-1658. gada krievu-zviedru kara gaitā Diplomatic Negotiations Between the Duke of Courland Jacob Kettler and the Russian Envoy Afanasy Ordin-Nashchokin
11.30-12.30	Pārtraukums / Coffee break	
IV sesija / IV Session Vadītāja / Chair: Beāte Lielmane		
12.30-13.00	Arnīs Sļobožanins Daugavpils Universitāte Daugavpils University	Latvijas Satversmes sapulces fenomens - Latgales zemnieku partija, 1920-1922 The Phenomenon of the Latvian Constitutional Assembly - Latgale Peasant Party, 1920-1922
13.00-13.30	Rūdolfs Rubenis Latvijas Universitāte University of Latvia	Vācbaltiešu iekļaušanās problēma Latvijas Universitātē parlamentārisma periodā, 1919-1934 The Problem of Baltic German Integration in the University of Latvia during the Parliamentary Period, 1919-1934
13.30-14.00	Ojārs Stepens Latvijas Universitāte University of Latvia	Padomju propaganda Latvijā nacistiskās Vācijas un PSRS kara laikā, 1941-1945 Soviet Propaganda in Latvia during the War Between Nazi Germany and the USSR, 1941-1945
14.00-14.30	Aigars Urtāns Latvijas Universitāte University of Latvia	"Sveši kungi – pašu ļaudis". Daži aspekti par 1941. gada vasaras notikumiem Latvijā Foreign Rule - Our People. Some Aspects About the Summer of 1941 Events in Latvia